

ИНСТИТУТ НА ДИПЛОМИРАНИТЕ ЕКСПЕРТ-СЧЕТОВОДИТЕЛИ В БЪЛГАРИЯ

115

София 1000, ул. "Искър" № 22, тел./факс: 95 00 777; e-mail: ides@ides.bg

*Да се
внесат
свободно*

До *10.11.2011*
Конституционен съд
На Република България

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Б.С. № *3/КС-11/2011*
Дата *10.03.2011*

ИНСТИТУТ НА ДИПЛОМИРАНИТЕ ЕКСПЕРТ-СЧЕТОВОДИТЕЛИ В БЪЛГАРИЯ	
Находка №	<i>084</i>
Дата:	<i>10.03.2011г.</i>

Уважаеми членове на Конституционния съд,

С писмо № 3 от 28.02.2011 г. Конституционния съд поиска от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България становище по искането на 54 народни представители от 41-то Народно събрание, за установяване на противоконституционността на чл. 12, чл.13, чл. 20, чл. 46, чл. 47, чл. 50 и чл. 60 от Закона за сметната палата и § 3 от Преходните и заключителни разпоредби на същия закон, както и противоконституционността на целия Закон за Сметната палата.

Становището си представяме в следната последователност:

1/ Оспорването на целия Закон се обосновава от вносителите на текста на чл. 91, ал. 1 от Конституцията на Република България. Той гласи: „Народното събрание избира Сметна палата, която осъществява контрол за изпълнението на бюджета”. От този текст не произтича задължителния вариант за избор на колективен ръководен орган на Сметната палата. Това проличава и от ал. 2 на същия член, където се посочва, че „Организацията, правомощията и редът за дейност на Сметната палата се уреждат със закон”. Първият, приет от Народното събрание през 1995 г. Закон постановява, че колективен орган от 11 членове олицетворява общото понятие „Сметна палата”. Безспорно това съответства на българската традиция за организация на Сметната палата, но изборът не е задължителен точно в този вариант. В световната практика са приети два варианта: на колективен орган и на т.н. „генерален одитор”. И двата варианта са показали своите положителни качества. В Англия е възприет втория вариант, при това председателят е избран безсрочно /удостоен е и с титлата „сър”/. В САЩ, при същия вариант, председателят е избран за срок от 15 години и т.н. Очевидно за различните държави законовите предпочитания са различни, но главното е тази институция да е работеща, да проличават полезните последствия от нейната дейност, да работи професионално. Ще си позволим да добавим още, че при нашите условия колективния орган създава предпоставки за „групиране” на мненията по отделни решения, в някои от случаите и за тяхното политизиране. В оспорвания Закон за Сметната палата е направен опит да се внесат някои елементи, които компенсират евентуалните отрицателни страни на варианта „генерален одитор” – избор на заместници, избор на консултативен съвет и т.н.

2/ По отношение на останалите членове 12, 13, 14, 20, 46, 47 и 60 е възможно да се приложат същите основания посочени от нас в т. 1. Те са следствие от избора на вариант за организацията и правомощията на Сметната палата. От опита на Института на дипломираните експерт-счетоводители /ИДЕС/, приемаме за естествено председателя на Сметната палата да представлява оглавяваната от него институция.

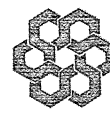
International
Federation of
Accountants

Fédération Internationale
des Experts-Comptables
Francophones

Federation of European Accountants
Fédération des Experts comptables Européens

International
Accounting Standards
Board®

SOUTH
EASTERN EUROPEAN
SEEPAD
PARTNERSHIP ON
ACCOUNTANCY
DEVELOPMENT

Може да се твърди дори, че това е всеобщо правило. Въпрос на избор ще е, до къде се простира тази представителност. Председателят на ИДЕС например, се избира от Общото събрание, така както се избират, макар и отделно, членовете на Управителния съвет. Както се разбира, в представителността на председателя на ИДЕС не се включва правото да предлага членовете на Управителния съвет, но това не нарушава организационните отношения между двете страни. В Закона за Сметната палата се предвижда председателя да предлага своите заместници, но изборът е от Народното събрание, което само определя първият между равните и обосновава по-късния запис, че той представлява Сметната палата.

В подкрепа на казаното ще добавим, че от управленска гледна точка отговорността на първия ръководител се предполага, и обективно тя винаги е налице, независимо от формата на колективен или друг орган на управление. Ако все пак се нарушава това правило, на ход е т.н. „колективна безотговорност”, с всички отрицателни последици. Правото на първия ръководител да представлява институцията е и негова отговорност за извършените дела. В този смисъл приемаме, че предоставените на председателя на Сметната палата правомощия са само от полза, за повече яснота в отговорността за ефективните действия на институцията.

3/ Оспорваният текст на чл. 50 от Закона за сметната палата, според нас е необходим, дори твърде много е закъснял, като се имат предвид досегашните правомощия на тази институция. При това текстът потвърждава само правото на председателя да предлага освобождаването на длъжностните лица, които носят управленска отговорност от заеманата длъжност. С този текст се дава възможност на Сметната палата да упражнява контрол и да предлага регулиране на допускани неправилности, нарушения и т.н. Реализацията на направеното предложение остава в правото на предвидените от Конституцията институции.

4/ По текстът на § 3, ал. 1 изразяваме само предположение, че приемането на нов Закон за сметната палата е достатъчно основание да се предложи друга форма на организацията, правомощията и редът за дейност на Палатата, така както е записано в чл. 91, ал. 2 на Конституцията на РБ.

Уважаеми господа съдии,

Институтът на дипломираните експерт-счетоводители изразява само своето разбиране по поставения казус, което не нарушава Вашето право да определите наличие или липса на противоконституционност. Нашето общо впечатление е, че Закона за сметната палата като цяло отговаря на новите тенденции за организацията, правомощията и редът за дейността на сметните палати.

Надяваме се, че нашето становище ще е от полза за Вашето решение.

Председател на ИДЕС:

Проф. д-р на ик.н. Михаил Динев